

## Hartelan yleiset työturvallisuus- ja ympäristövaatimukset

### Yleistä

Näiden yleisten työturvallisuus- ja ympäristövaatimusten tarkoituksena on selkeyttää Hartelan(=tilaaja) turvallisuus- ja ympäristövaatimusten kuvaamista ja sitä kautta osaltaan edistää projekteillamme työturvallisuuden tasoa kohti tapaturmatonta työmaata sekä edistää toiminnassamme ympäristövastuullista ja kestävästä rakentamisesta ja lieventää ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvia vaikutuksia.

Näiden vaatimusten noudattaminen projekteillamme on ehdotonta ja niistä poikkeaminen on sallittua vain erikoistapauksissa yhteisesti siitä sopien.

### 1. Hartelan työmailla toimiessa huomioitava

Hartelan työturvallisuustoiminnan johtajatuksena on ennakoivan työsuojelun periaate. Edellytämme yhteistyökumppaneillamme samanlaista turvallista toimintatapaa, jota itsekkin noudatamme.

Urakoitsijalta edellytetään toimintaansa liittyvien lakien, viranomaismääräysten, kansainvälisten ihmisoikeuksien, työelämän oikeuksien ja ympäristölainsäädännön sekä rakennuttajan ja tilaajan säännösten tuntemista ja noudattamista.

Urakoitsijan tulee tunnistaa toimintansa ympäristövaikutukset ja pyrkiä ennakoivasti vähentämään ympäristöpäästöjä, materiaalihukkaa sekä jätettä.

Urakoitsijan on valvottava omaa sekä aliurakoitsijansa työsuoritusta. Työsuoritusten laatuun ja oikeaan ajoitukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

### 2. Työn vaarojen arviointi ja hallinta

Urakoitsijan on tunnistettava ja hallittava työnsä vaaratekijät. Urakoitsijan vastuhenkilön on laadittava **kirjallinen tehtäväkohtainen turvallisuussuunnitelma TTS (Liite1)** ennen töiden aloittamista työmaalla. Työt saa aloittaa vasta, kun kaikki työryhmän jäsenet ovat käyneet suunnitelman läpi ja allekirjoittaneet sen. Urakoitsija vastaa siitä, että tehtäväkohtainen turvallisuussuunnitelma päivitetään tarvittaessa ja käydään läpi jokaisen ko. tehtävään mukaan tulevan uuden työntekijän kanssa sekä aina sen päivityksen jälkeen. Päivityksien läpikäynti työryhmän kanssa todennetaan lisäämällä uudet allekirjoitukset ko. asiakirjaan. Tehtäväkohtaisen turvallisuussuunnitelman (TTS) toimittaminen ja sen hyväksyttäminen Hartelan työmaajohdolla on yksi ensimmäisen maksuerän suorittamisen edellytyksistä.

### 3. Kulkulupa, henkilötunniste ja sähköinen kulunvalvonta

Urakoitsijan on tiedotettava ja huolehdittava, että kaikista hänen työntekijöistään (omat sekä aliurakoitsijansa työntekijät) **on toimitettava etukäteen** alla luetellut tiedot/asiakirjat. Näiden on oltava kunnossa, jotta pääurakoitsija voi myöntää työmaakohtaisen kulkuluvan. Ilman voimassa olevaa kulkulupaa ei saa työskennellä työmaalla.

- Ennakkoon suoritettu Ratekon ePerehdytys
- Työmaakohtainen perehdytys
- Tehtäväkohtaisen turvallisuussuunnitelman (TTS) läpikäyminen ja sen allekirjoitus
- Valttikortti
- Työturvallisuuskortti
- Työterveyskortti (osoitettava työterveyshuollon järjestäminen)
- Muut tarvittavat luvat ja pätevyysvaatimukset
- Ulkomaalaisilta työntekijöiltä työnteko-oikeuden Suomessa osoittavat asiakirjat



**Ulkomaalaisilla työntekijöillä työnteko-oikeuden osoittavat asiakirjat:**

- EU/ETA-kansalaisilta kopio passista tai virallisesta henkilökortista (ajokortti tai Suomen henkilökortti ei käy)
- Ei EU/ETA-maiden kansalaisilta kopio voimassa olevasta kyseiseen työhön oikeuttavasta oleskeluluvasta (oleskelulupakortin molemmat puolet). Mikäli oleskelulupaa ei tarvitse olla, muu selvitys työnteko-oikeudesta Suomessa kuten migrin todistus
- Ei EU/ETA-kansalaisilta lähetetyiltä työntekijöiltä, jotka tekevät väliaikaista työtä ulkomaalaislain 79:1:4 § perusteella, tulisi toimittaa kopio oleskeluluvasta Suomessa tai lähtömaassa työhön oikeuttavasta oleskeluluvasta.

Kaikkien työmaalla työskentelevien on leimattava itsensä Valttikortilla **päivittäin** sisään ja ulos työmaan sähköiseen kulunvalvontaan.

## 4. Perehdytys

### 4.1. ePerehdytys

Kaikilla Hartelan työmailla työturvallisuuden yleisperehdytys järjestetään ePerehdytyksellä. ePerehdytys tulee olla hyväksytysti suoritettuna ennen työmaalle tuloa ja se on edellytys työmaan kulkuluvan myöntämiselle. Ja se on myös yksi ensimmäisen maksuerän maksamisen edellytys. ePerehdytyksestä aiheutuvista kustannuksista vastaa kukin urakoitsija itse omien työntekijöidensä osalta. Urakoitsija vastaa, että omien työntekijöidensä osalta eperehdytys on voimassa koko työmaakeston ajan.

Lisätietoja: <https://www.rakennusteollisuus.fi/Tietoa-alasta/Tyoturvaluus/eperehdytys/>

### 4.2. Työmaakohtainen perehdytys

Työmaakohtainen perehdytys järjestetään työmaalla Hartelan työmaajohdon ilmoittamina vakioaikoina. Urakoitsijan on huolehdittava, että heidän työntekijänsä osallistuvat niihin.

Perehdytyksessä käytävä kommunikointikieli on Suomi, vaihtoehtoisesti Englanti. Toimittaja vastaa mahdollisen tulkin hankinnasta.

Jos työntekijä tulee työmaaperehdytykseen muuna kuin vakioperehdytysaikana, perehdytystä ei voida antaa eikä näin ollen työmaalupaa voida myöntää tai vaihtoehtoisesti voidaan urakoitsijalta veloittaa 100,00 €/ työntekijä lisämaksu käsittelykuluina.

## 5. Vakuutukset

Urakoitsijan sekä sen kaikkien aliorakoitsijoiden on otettava työntekijöilleen lakisääteinen tapaturmavakuutus.

## 6. Luvat ja pätevydet

Urakoitsija vastaa siitä, että hänen työntekijöillään ja aliorakoitsijoillaan on omassa työsuorituksessa vaadittavat pätevydet ja todistukset sekä huolehtii laitteidensa hyväksyttämisestä viranomaisilla.

Työmaalla tehtävät tulityöt edellyttävät aina päätoteuttajan työnjohdolta saatavaa kirjallista tulityölupaa sekä voimassa olevaa tulityökorttia. Työmaalla tulee noudattaa voimassa olevia määräyksiä sekä vakuutusyhtiön palontorjunnasta antamia ohjeita Tarkemmat ohjeet ja määräykset annetaan työmaan tulityösuunnitelmassa sekä tulityöluvassa. Työntekijällä tulee olla tulityökortti ja tulityöluja ennen tulitöihin ryhtymistään.

Urakoitsijan on varmistettava, että hänen työntekijöillään on riittävä pätevyys koneidensa käyttöön. Tämä koskee myös urakoitsijan käyttämiä ns. käsikoneita. Lisäksi työnantajan on annettava kirjallinen lupa (työmaa- ja konekohtainen) henkilönostimen tai trukin käyttäjälle. Työnantajan kirjallinen lupa on lisäksi annettava myös työntekijälle, jonka tehtävänä on kiinnittää taakkaa asennuskäyttöön tarkoitettuun nosturiin.



## 7. Henkilösuojainten käyttö

Urakoitsija vastaa, että hänen työntekijänsä, mukaan lukien myös materiaalityökalujen kuljettajat, käyttävät ja heillä on käytössään alla mainitut henkilösuojaimet. Urakoitsijan on myös itse jatkuvasti valvottava työntekijöidensä henkilösuojainten käyttöä.

Hartelan työmaa-alueella työskenneltäessä ja siellä liikuttaessa on aina käytettävä seuraavia suojaimia:

- Suojakypärä monipisteleukahihnalle (EN 397)
- Näkyvä ja heijastava suojavaatetus täyspitkillä housuilla (EN ISO 20471)
- Viiltosuojakäsineet (EN 388) Luokat C – F
- Turvajalkineet (EN ISO 20345)
- Silmäsuojaimet (EN 166)

Lisäksi tehtäväkohtaisen turvallisuussuunnitelman vaatiessa:

- Kuulosuojaimet (EN 352); Radiovastaanottimella varustettujen kuulosuojainten käyttö työmaalla on kielletty
- Polvisuojat (EN 14404)
- Hengityssuojain (EN 149:2001 + A1:2009)
- Henkilökohtainen putoamissuojain putoamisvaarallisissa töissä (EN 361) ja suojain on tarkastettu sääntöjen EN365 2004 mukaisesti vähintään 12 kk välein. Tarkastuspöytäkirjat tulee olla saatavilla. Asianmukaisten kiinnityspisteiden valinnasta vastaa urakoitsijan nimeämä urakoitsijan työturvallisuudesta vastaava työnjohtaja.
- Valmistajan ohjeen mukainen viiltosuojavarustus ketjusahoja käytettäessä
- Muut tehtäväkohtaisesti vaadittavat erityissuojaimet

## 8. Järjestys, siisteys

Urakoitsija vastaa omien materiaalityökalujensa osalta siitä, että

- ne saapuvat työmaalle sovitussa aikataulussa
- tavaraa toimitetaan vain kunkin työvaiheen tarvitsema määrä kerrallaan
- niiden varastointi työmaalla noudattaa työmaan aluesuunnitelmaa
- ylijäänyt materiaali poistetaan välittömästi työmaalta työvaiheen päätyttyä

Urakoitsijan on noudatettava työmaan jätelajittelusuunnitelmaa lajitteluohjeineen. Syntyvän jätteen tulee urakoitsijan lajitella suoraan tilaajan lajikekohtaisiin jäteastioihin (sisällä/ ulkona). Täydet jäteastiat on tyhjennettävä välittömästi työmaan jätelavoille tai toimitettava ne sovittuun paikkaan odottamaan tyhjennystä. Ulkona työskennellessä on jätteet vietävä aina lajiteltuina suoraan jätelavoille.

Purkutyössä toimintatavat sovitaan erikseen.

## 9. Pölyntorjunta

Urakoitsijan tulee laatia kaikista pölyä aiheuttavista työvaiheista TTS:n liitteeksi työvaiheen pölyntorjuntasuunnitelma, jossa määritellään toimenpiteet ko. työvaiheesta aiheutuvan pölyn hallitsemiseksi turvalliselle tasolle. Riittävä pölyhallinta edellyttää kohdepoistolla varustettuja työvälineitä ja koneita kaikissa pölyä aiheuttavissa työsuoritteissa. Tarvittaessa on lisäksi puhdistettava tilan ilmaa sekä estettävä pölyn leviäminen työkohteesta osastoimalla ja alipaineistamalla tila. Lisäksi tarvittaessa työntekijöiden on varustauduttava soveltuvin hengityssuojaimin.

Kvartsi- ja silikoni-imuroinnissa imurin tulee olla HEPA13-suodattimella varustettu H-luokan imuri.

## 10. Terveydelle vaaralliset aineet

Urakoitsija ilmoittaa työmaan työnjohdolle kaikki työmaalla käyttämänsä terveydelle vaaralliset aineet sekä toimittaa käyttöturvallisuustiedotteet aloituspalaveriin mennessä ennen töiden aloittamista.



## 11. Työturvallisuuteen liittyvät tarkastukset

Työmaalla suoritetaan työturvallisuuteen liittyvät viikkotarkastukset Hartelan toimesta TR- tai MVR-mittauksilla. Tarkastuskriteereinä ovat Hartelan TR-ohjeet.(linkki/ liite)

Lisäksi työmaalla tehdään turvallisuushavainnoja, joita jokainen työmaalla toimiva urakoitsija on velvollinen tekemään havaitsemistaan puutteista työolosuhteissa, -menetelmissä ja -välineissä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa terveydelle ja ympäristölle. Havainnot tehdään tilaajan mobiilijärjestelmään. Kukin urakoitsija on velvollinen korjaamaan ja kuittaamaan tarkastuksissa ja turvallisuushavainnoissa havaitut virheet ja puutteet viipymättä omien työntekijöiden, toimintansa sekä laitteidensa ja koneidensa osalta. Kuittaus suoritetaan sähköisen mobiilisovelluksen kautta. Urakoitsija on velvollinen huolehtimaan omalta osaltaan siitä, että ennen kuin työmaalla otetaan käyttöön henkilönostimia tai muita laitteita, koneita tai telineitä, on niiden kunto ja määräystenmukaisuus todettu käyttöönottotarkastuksessa. Tarkastuksesta on urakoitsijan laadittava pöytäkirja, joka on toimitettava kirjallisesti Hartelan työmaajohdolle ennen ko. laitteen/ koneen/ telineen käyttöönottoa. Telineet ja mastonostimet on tarkastettava urakoitsijan toimesta uudelleen aina siirtämisen jälkeen.

Urakoitsijan tulee asentaa urakkaansa kuuluvat kaiteet, aukkosuojat ym. turvallisuuteen vaikuttavat osat välittömästi työsuorituksen yhteydessä. Välittömästi tarkoittaa tässä kaiteiden ja suojien yms. asentamista heti mahdollisen vaaranpaikkojen syntyessä.

## 12. Yhteistoiminta

Työnantajan on ilmoitettava työturvallisuudesta ja ympäristöasioista vastaavan henkilön yhteystiedot työmaan työnjohdolle ennen töiden aloitusta.

Kaikkien työmaalla työskentelevien on osallistuttava työmaalla järjestettäviin yhteisiin työturvallisuustilaisuuksiin.

Urakoitsijan on ilmoitettava kaikki työmaalla sattuneet läheltä piti-tilanteet sekä tapaturmat kirjallisesti viipymättä Hartelan työnjohdolle sekä osallistuttava niiden tutkintaan.

Urakoitsijan tulee välittää tarvittava kemikaaleihin, rakennusmateriaaleihin ja työmenetelmiin liittyvä ympäristötieto tilaajan kestävyysraportointiin sekä taksonomia- ja ympäristöluokiteltujen kohteiden rakentamiseen.

Kannustamme urakoitsijaa tarjoamaan EPD ympäristöselosteen omaavia rakennusmateriaaleja..

Urakoitsijan tulee noudattaa riittävää huolellisuutta negatiivisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi ja ilmoittaa tilaajalle välittömästi mahdollisista ympäristövahingoista työmailla.

## 13. Vaatimusten laiminlyönnit

Tilaajalla on oikeus poistaa työmaalta tai estää sinne pääsy urakoitsijan työntekijöiltä, jotka eivät noudata edellä esitettyjä määräyksiä. Myös päihteidenalainen työntekijä poistetaan välittömästi työmaalta. Urakoitsijan on välittömästi osoitettava työhön korvaava työntekijä. Mahdollisista ko. työsuoritukseen kohdistuvista viivästyskustannuksista vastaa ko. urakoitsija.

TR- ja MVR-tarkastuksissa tai erikseen todetuissa turvallisuushavainnoissa havaitut urakoitsijaan kohdistetut turvallisuuspuutteet tulee urakoitsijan korjata viipymättä. Mikäli urakoitsija laiminlyö havaittujen puutteiden korjaamiset sovituissa aikataulussa tai kahdessa peräkkäistarkastuksessa samalla urakoitsijalla havaitaan sama puute, Hartela päätoteuttajana korjauttaa puutteen urakoitsijan kustannuksella sekä tästä aiheutunut sanktio on laiminlyönнин vakavuudesta (työmaajohdon arvio) riippuvainen.

Tilaajalla on oikeus pidättää ilman erillistä ilmoitusta "Hartelan yleiset työturvallisuus- ja ympäristövaatimukset" sopimusliitteessä esitetyt vakavien puutteiden korjauskustannukset ja sanktiot suoraan urakoitsijan seuraavasta maksuerästä tai laskusta.



**Päätoteuttajana Hartela puuttuu vaatimusten laiminlyönteihin seuraavin sanktioin:**

1. Suullinen huomautus (kirjataan työmaapäiväkirjaan/ urakoitsijakokouspöytäkirjaan)
2. Kirjallinen varoitus  
**100 €** / kirjallisesti varoitettu laiminlyönti; esimerkkejä:
  - henkilökohtainen työturvallisuuden riskinotto
  - henkilökohtaisten suojainten laiminlyönti
  - kulunvalvontaleimauksen laiminlyönti
  - kuvallinen henkilökortti puuttuu
  - työskentely työmaalla ilman kulkulupaa (eperehdytyksen laiminlyönti)
  - jätteiden lajitteluvaatimusten laiminlyönti
  - Pölynhallinnan laiminlyönti urakoitsijan vastuulla olevasta toimenpiteestä
3. Työntekijän poistaminen työmaalta  
**500 €** / työntekijän poistaminen työmaalta, esimerkkejä:
  - työskentely työmaalla ilman kulkulupaa ( kohta 3 asiakohtien laiminlyönti)
  - kohta 2 esimerkit, mutta rike on astetta vakavampi ja johtaa työntekijän poistamiseen työmaalta.
4. Lajitteluvaatimusten laiminlyönti  
Jätelajikkeen muutoksesta aiheutuneista lisäkustannuksista vastaa lajittelun laiminlyönyt urakoitsija (lisälajittelutyö työmaalla tai lajikkeen luokittelumuutos vastaanottoasemalla)
5. TR ja MVR-tarkastuksissa tai erikseen todettujen turvallisuushavaintojen korjausten laiminlyönti sovitussa aikataulussa: Vaaralliset puutteet (esim. aukkosuojat, kaiteet) tulee korjata heti. Urakoitsijan kuitattava korjaus tehdyksi joko suoraan tilaajan mobiilijärjestelmään tai ilmoituksella tilaajan työnjohtajalle.
  - **200- 1000 €**/ havainto
6. Mikäli työturvallisuuslaiminlyönti on vakava, ei edellä mainittua puuttumispolkua käytetä vaan työ keskeytetään välittömästi ja sanktio urakoitsijalle on **3000 €**.

Lisäksi urakoitsijalta tulee veloitettavaksi kokonaisuudessaan mahdolliset viranomaisen ja rakennuttajan määräämät sanktiot, jotka ovat aiheutuneet urakoitsijan toiminnasta.

**Liite 1** Tehtäväkohtainen turvallisuussuunnitelma (TTS) TU0041d, pohja

